

MOERASHONINGZWAM *ARMILLARIA ECTYPA* (FR. : FR.) LAMOURE

Tekst – P.-J. Keizer (Nederlandse Mycologische Vereniging)

Recent gebruikte synoniemen: *Armillariella ectypa* (Fr.) Sing.

Herkenning

Karakteristiek: De moerashoningzwam is een klein en slank uitgevallen honingzwam die solitair of in kleine bundels in laagveenmoeras groeit. Hoed 3,5 - 10 cm breed, bleek bruin tot rossig bruin met donkerder iets schubbig centrum, en steel zonder ring. De naam slaat op de karakteristieke standplaats in moerassen.

Beschrijving: Hoed 3,5 - 10 cm breed, min of meer vlak of met de rand naar beneden gebogen, bleek- tot middelbruin, rossig bruin, met donkerbruin centrum, daar met donkere schubjes, overigens glad tot iets vezelig. Plaatjes crèmekleurig, bij ouderdom lichtbruin, breed aan de steel gehecht. Steel 5 - 10 x 0,7 - 1,5 cm, cilindrisch maar aan de basis wat verbreed, licht bruin, donkerder naar de basis, in de lengte vezelig getekend, zonder ring. Vlees crème tot bleek bruin. Sporenfiguur wit. Groeit solitair of in een bundel van enkele exemplaren bijeen. Geur en smaak neutraal.

Te verwisselen met

Andere soorten honingzwammen in Nederland hebben ongeveer dezelfde kleuren, maar altijd een ring aan de steel en doorgaans groeien deze in dichte bundels op of nabij hout; niet op moerassige plaatsen. De Geschubde fopzwam is kleiner, meer oranjebruin gekleurd en heeft dikke roze plaatjes en stekelige sporen (microscoop).

Biotoop

De moerashoningzwam groeit op de grond in veenmoerassen, tussen veenmos of in zeggevegetatie, zowel in open vegetatie als in open moerasbos. In hoogveen lijkt deze soort te ontbreken. In vergelijkbaar milieu als de moerashoningzwam groeit de zeldzame veenmosbundelzwam *Pholiota benningsii*.

Levenswijze

De moerashoningzwam leeft van dood organisch materiaal dat in de grond zit, dat kunnen resten zijn van grassen of mossen, mogelijk ook resten van wortels of stengels van riet of misschien ook in de hout zittende houtresten.

Inventarisatie

De moerashoningzwam is niet zo eenvoudig te inventariseren. Het regelmatig bezoeken van bekende vindplaatsen en de omgeving ervan is belangrijk, om de bestaande populaties te volgen. Niet alle potentieel geschikte vindplaatsen zijn in de geschikte periode zijn bezocht en vermoedelijk zal aanvullend veldwerk resulteren in de vondst van nieuwe populaties.

Verspreiding in Europa

De moerashoningzwam komt verspreid door Europa voor maar is overal zeldzaam. De soort staat in diverse landen op de Rode Lijst.

Verspreiding in Nederland

In Nederland is de moerashoningzwam zeer zeldzaam en tot dusverre alleen bekend van veengebieden in de omgeving van Kortenhoef en in Noordwest-Overijssel. Het is wel aannemelijk dat deze soort op meer plaatsen met geschikt biotoop groeit, maar daar niet is opgemerkt.

Er zijn geen waarnemingen bekend van voor 1980 maar naar alle waarschijnlijkheid was de soort toen ook al in Nederland aanwezig.

Trend

De moerashoningzwam is altijd een zeldzaamheid geweest. Het is niet bekend of er sprake is van toe- of afname.

Verspreiding van de moerashoningzwam voor (cirkel) en vanaf 1980.

Bedreigingen

De moerashoningzwam is kwetsbaar alleen al vanwege het kleine aantal bekende vindplaatsen. Wanneer deze veranderen, door wijzigingen in de waterhuishouding en/of waterkwaliteit van de veengebieden, en mogelijk ook door vegetatiesuccessie, kan dat een bedreiging voor de moerashoningzwam betekenen. Mogelijk is ook verzuring van de groeiplaatsen een bedreiging, bijvoorbeeld door ophoping van regenwater op de plaats van mineraalrijk grondwater.

Beheer

Het beheer van groeiplaatsen van de moerashoningzwam moet zich in de eerste plaats richten op ongewijzigde instandhouding ervan. In de meeste gevallen zal dit wel lukken vanwege de belangrijke natuurwaarden voor de vegetatie en insecten die zich op dergelijke plaatsen bevinden. Nader onderzoek naar de precieze standplaatsvereisten van de moerashoningzwam is gewenst.

Kansen

De beste kansen voor behoud van de moerashoningzwam liggen in de laagveengebieden. Nadere studie van potentieel geschikte gebieden moet meer detailinformatie opleveren over de precieze standplaatsvereisten.

Literatuur

Termorshuizen, A.J. 1995. *Armillaria*. In: Bas, C. et al. (eds.) *Flora Agaricina Neerlandica* 3. Balkema, Rotterdam / Brookfield.

Moerashoningzwam *Armillaria ectypa*. Foto: Henk Huijser.